

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי א' בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ק"ו

1. אדם הביא לרב ענן דגים ופשאלו מדוע, אמר לו כיון שיש לי דין אצלך, פסל רב ענן עצמו מלדון. מה ביקש אותו אדם ומה המשך המעשה? לכל הפחות לא ימנע כבודו מלקבל ממני 'ביכורים' היינו דורון - '...ויבא לאיש האלקים לחם בכורים...' - לומר לך: כל המביא דורון לתלמיד חכם - כאילו מקריב בכורים. הסכים רב ענן ושלח לרב נחמן בבקשה תדון אדם זה כיון שאני פסול לו, סבר רב נחמן שהוא קרובו, ואע"פ שהיה לפניו דין של יתומים, אמר: עשה של כבוד התורה עדיף והעלהו לדין, כיון שראה בעל דינו של אותו אדם את הכבוד שעושה לו רב נחמן, נסתתמו טענותיו. מאז הפסיק אליהו לבא לרב ענן ללמדו בסדר אליהו, ישב בתענית וביקש רחמים, ובא אליהו אבל היה מפחידו ונכנס רב ענן לתיבה, וזהו שאומרים - סדר אליהו רבה - זה מחוץ לתיבה, וסדר אליהו זוטא - זה בתוך התיבה.
2. בימיו של רב יוסף היה רעב ובא כעס לעולם אמרו לו רבנן תבקש רחמים מה אמר להם? ומה אלישע, שכשהיו רבנן נפטרים ממנו בביהמ"ד, היו נשארים 2200 הסמוכים על שולחנו, ואעפ"כ בזמן כעס לא ביקש רחמים, אני כן אבקש? המקור שנשארו 2200 - 'ויאמר משרתו מה אתן זה לפני מאה איש' שהיה 22 לחמים ולכל מאה איש לחם אחד. עוד למדנו - כשהיו נפטרים רבנן מבי רב - היו נשארים 1200. ומבי רב הונא היו נשארים 800. מבי רבה ורב יוסף: 400, וכינו עצמם יתומים, מבי אביי 200 וכינו עצמם יתומי יתומים. רב הונא היה דורש ב- 13 מתורגמנים שהיו מתחלקין לעם רב, כשהיו רבנן קמים ומנערים גלימתם היה עולה אבק ומכסה את אור החמה, ובארץ ישראל היו אומרים: קמו התלמידים מבית מדרשו של רב הונא הבבלי.
3. על אלו אמרו שהיו נוטלין שכרן מתרומת הלשכה?
 - א. ר' אמי: מבקרי מומין שבירושלים.
 - ב. שמואל: ת"ח המלמדין הלכות שחיטה לכהנים.
 - ג. רב גידל בשם רב: ת"ח המלמדים הלכות קמיצה לכהנים.
 - ד. ר' יוחנן: מגיהי ספרים שבירושלים.
 - ה. רב נחמן בשם רב: נשים האורגות בפרכות נוטלות שכרן מתרומת הלשכה. ור"נ עצמו אומר: מקדשי בדק הבית, הואיל ופרכות תחת בנין עשויות.
 - ו. ברייתא: נשים האורגות בפרכות, ובית גרמו על מעשה לחם הפנים, ובית אבטינס על מעשה הקטרת, [ולשיטת רב נחמן מדובר על פרוכות הפתחים כדאמר רבי זירא אמר רב, 13 פרוכות היו במקדש שני: 7 כנגד 7 שערים, 1 לפתחו של היכל, 1 לפתחו של אולם, 2 בדביר 2 כנגדן בעליה.]
 - ז. ברייתא: נשים המגדלות בנייהן לפרה היו נוטלות שכרן מתרומת הלשכה. ולאבא שאול: נשים יקרות שבירושלים היו זנות אותן ומפרנסות אותן.
4. כלי שרת שמשרתין במזבח החיצון, האם נעשים מקדשי בדק הבית כיון שהם צורך מזבח, או שהם צורך קרבן ומתרומת הלשכה היו עושין אותן? רב: מתרומת הלשכה. ויש ליישב הפסוקים - א. 'וככלותם [לחזק בדק הבית] הביאו... את שאר הכסף ויעשהו כלים לבית ה' כלי שרת וגו' - כשגבו והתירו מבדק הבית. וטעם ההיתר: לב ב"ד מתנה עליהן, אם הוצרכו - הוצרכו, ואם לאו - יהיו לכלי שרת. ב. אך לא יעשה בית ה' ספות וגו' כי לעושי המלאכה יתנוהו וחזקוהו בית ה' - כשגבו ולא הותירו, לא ישתמשו לכלי שרת. ברייתא כרב: כלי שרת באין מתרומת הלשכה, שנאמר: את שאר הכסף, כסף שיש לו שיריים - זה תרומת הלשכה, ששיריו נשארים בלשכה. ואין לוקחים מהכסף עצמו שנשאר בלשכה - שכמו שדורשים 'העולה' - עולה ראשונה, כך דורשים 'הכסף' - כסף ראשון.
5. אלו ברייתות הובאו בנוגע לשיטות התנאים מאיזו קופה משלמים כלי שרת?
 - א. הקטורת וכל קרבנות צבור - באין מתרומת הלשכה, מזבח הזהב ולבונה וכלי שרת - באין ממותר נסכים - מזבח העולה הלשכות והעזרות - באין מקדשי בדק הבית, חומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר - באין משירי הלשכה.
 - ב. מותר תרומה מה היו עושין בה - ריקועי זהב ציפוי לבית קדשי הקדשים. ר' ישמעאל: מותר פירות - לקיץ המזבח, מותר תרומה - לכלי שרת. ר"ע: מותר תרומה - לקיץ המזבח, מותר נסכים - לכלי שרת. רבי חנינא סגן הכהנים: מותר נסכים - לקיץ המזבח, מותר תרומה - לכלי שרת. שנינו - 'מותר תרומה - לוקחין פירות בזול ומוכרין אותם ביוקר, והשכר מקיצין בו את המזבח - היא ששנינו: מותר פירות - לקיץ המזבח. עוד שנינו - 'מותר שירי לשכה - לר' ישמעאל: לוקחין בהן יינות שמנים וסלתות, והשכר להקדש, לרבי עקיבא: לא עושים סחורה בשל הקדש. כיון שאין עניות במקום עשירות, ואף לא בשל עניים, שמא יזדמן עני ולא יהיה מנין לתת לו. [ומכאן שלר"ע ולר"ח אין מותר פירות]